



12 ספטמבר 2024

ט' באלול ה'תשפ"ד

פרוטוקול הוועדה למאבק בנגע הסמים המסוכנים, ועדה מס' - 01/2024

נושא הוועדה: "המשפחה כמרחב בטוח"

להלן פרוטוקול הוועדה סטטוטורית למאבק בנגע הסמים המסוכנים.

הוועדה התקיימה ב- 12.09.24 יום ה, ט' באלול ה'תשפ"ד, הוועדה התקיימה ב - ZOOM.

להלן רשימת המשתתפים:

- ד"ר אפרת אוחיון - מ"מ מקום יו"ר הוועדה
- גב' סימונה מורלי - מנכ"לית מהות הרשות לחוסן וביטחון קהילתי - מזכירת הוועדה
- מר אלברט אקרמן - חבר וועדה
- עו"ד קוני טובול - נציגת ציבור
- מר יהושוע טננהויז - חבר וועדה
- מר יצחק וקנין - חבר פקידות עירייה
- גב' מיכל עמיר מנשה - חברת פקידות עירייה
- גב' מורן פרחן - חברת פקידות עירייה
- מר בוריס קדינוב - נציג משטרה
- מר נדב פרסל - נציג רווחה
- גב' תהילה רענן - מנחת שפ"י ממ"ד
- גב' יהודית ביטון - מנהלת חינוך על יסודי עיריית אשדוד
- גב' שקד שכטיאר - נציגת נוער וקהילה מקיף ה'
- מר מקס גלובקסקי - נציג מועצת הנוער
- גב' בריגיט דוקהן - ראש תחום חינוך מניעה והסברה בחינוך הפורמאלי ובקהילה
- גב' ילנה דריגה - ראש תחום חוסן קהילתי מהות
- גב' ליטל ביטון - מנהלת תחום הדרכה וניהול ידע מהות
- מר רותם מגידי - מנהל מניעה בחינוך הפורמלי מהות
- מר שחר כחלון - רכז חינוך מניעה והסברה מהות
- מר אליהו גבייה - רכז עולים מאתיופיה מהות
- גב' רינה קרילקה - רכזת קשרי קהילה וחינוך פורמלי המרכז להורות מהות
- מר מוטי כהן - רכז חרדים מהות

- מר שאולי דהן – מנהל היחידה לצעירים ונוער בסיכון מהות
- מר חי מורסיאנו – מיישם ומטמיע מערכות מידע מהות
- גב' איריס אלבו – מנחת הורים ומנחת הבית המרכז להורות מהות

נעדרו:

- מר מני אזולאי – חבר מועצת העיר, יו"ר מהות ויו"ר הוועדה למאבק בנגע הסמים המסוכנים
- מר רפי אוליאל – חבר נציג ציבור
- מר שמואל שוק – חבר וועדה

זומנו אך לא מחויבים:

- גב' סבטלנה לבינזון – מנהלת מחלקת התמכרויות עיריית אשדוד
- גב' יעל כהן – מנהלת אגף רווחה
- גב' גילה שמעוני – מנהלת מקיף ג'
- מר עומר שוהם – מנהל מחוז דרום
- גב' חנה מור – סגנית מנהל מחוז דרום
- גב' שלי שקד – מנהלת תחום מגזר יהודי מחוז דרום הרשות הלאומית
- גב' ליאורה מהרט – מנהלת תוכנית לאומית 360 אשדוד
- גב' מזל שלתיאל – ראש תחום ילדים ונוער ומנחת מועצת הנוער
- גב' איריס מרציאנו – מנהלת אדמיניסטרטיבית אשפוזית דולפין מהות

אפרת פתחה והודתה על קיום הוועדה, אותה היא מלווה מזה חמש שנים. היא הדגישה את חשיבות הנושאים העולים בוועדה והזכירה שהמשפחה היא המוקד הראשון שאליו פונים בזמני קושי. אפרת ציינה את חשיבות הנושא של המשפחה כמרחב בטוח, ולסיום, אפרת שיבחה את פעילותה של מהות, והדגישה כי הוועדה דנה במניעת התנהגויות בסיכון, כגון סמים וחומרים פסיכואקטיביים במטרה לשמור על המשפחה כמקום בטוח.

גב' סימונה מורלי - מנכ"לית מהות הרשות לחוסן וביטחון קהילתי - מזכירת הוועדה

סימונה פתחה בברכות וציינה את הנושא המרכזי של הוועדה : מרחב בטוח, עם דגש על מניעת סמים, אלכוהול, אלימות וחומרים פסיכואקטיביים. סימונה הדגישה את החשיבות של חיזוק החוסן של הפרט, המשפחה והקהילה, שבאה לידי ביטוי במיוחד מאז ה-7 באוקטובר. כמו כן, הסבירה על הפעילויות המניעתיות שמובילה מהות למיגור תופעות א-סוציאליות כגון סמים ואלכוהול, ועל המענה שניתן לנוער בסיכון ולגופים נוספים בעיר, בכללם הורים ואנשי צוות מקצועיים.

סימונה הוסיפה כי ישנם שני גופים אמבולטוריים במהות : אשפוזית ומאור. אשפוזית מספקת טיפול ושיקום לבגירים ומעבירה את המטופלים למענים קהילתיים, בעוד מאור מתמחה במענה לתחלואה כפולה ומציע שירותים הכולל הוסטל כך שהבגירים מקבלים מענה 24/7. סימונה הציגה את מועדון "סבאבא" לגיל השלישי המנוהל עם כ-60-70 מתנדבים. הפרויקט כולל מועדון שבועי בימי שלישי, אשר פועל גם בתקופות מלחמה. המועדון מספק תמיכה רגשית ונפשית לקשישים.

סימונה ציינה כי יש שילוב בין אומנות וספורט לקידום מניעת סמים ואלכוהול. במסגרת זו, בריגט מנהלת תחום חינוך מניעה והסברה ויורם אסרף מובילים פעילויות כמו משחקי כדורגל כגורם מניעה, ותוכניות אומנותיות כמו אקשן ומשקפיים ורודים, שבהן עוסקים בנושאים כמו סמים, אלכוהול, חרמות ואלימות. התכנים משמשים כבסיס לפיתוח מערכי הדרכה ליועצות ומחנכות.

עוד הוסיפה שהארגון מרחיב את שיתופי הפעולה שלו עם גופים נוספים בעיר כגון החברה לתיירות. לדוגמה, שותפות עם "שבילי אשדוד" כוללת הכשרת נוער ופעילויות מניעתיות. בנוסף, מתקיימים קמפיינים עירוניים במהלך השנה בנושאים שונים כמו סמים (דצמבר), אלימות (נובמבר), וחרמות (פברואר), ומלוות באירועים עירוניים בולטים.

לסיום סימונה הדגישה שני היבטים עיקריים : הנגשת המענים ויצירת רצף מענים. המענה מסופק לאורך כל השנה, גם במהלך חופשות, באמצעות פעילויות חווייתיות כמו קייטנות ותחרויות ספורט. המטרה היא להבטיח שמירה על רצף תמיכה, לחזק את החוסן של הנוער, המשפחה והקהילה. לדבריה כלל הפעילויות הן חווייתיות בקיץ אך במקביל מעבירות מסר לכלל המשתתפים.

גב' איריס אלבז – מנחת הורים ומנחת הבית המרכז להורות מהות

איריס התייחסה לנושא של המשפחה כמרחב בטוח והדגישה את חשיבותה בתקופה זו. עוד ציינה שלתחושת הביטחון והבטיחות יש ערך רב. בכל מקרה של איום, הקושי מורגש על ידי כל בני המשפחה, גם אם לא תמיד ניתן להבחין בו מיד. בנושא המתבגרים, איריס ציינה את ההתמודדויות השונות שהם חווים, כולל התלבטויות לגבי גיוס, לימודים, וחתונה. איריס הציגה את סוגי התקשרות והשפעתם על המשפחה. היא הציגה שלושה סוגים של דמויות התקשרות: התקשרות בטוחה, שבה הילד מרגיש ביטחון ונוכחות תומכת; התקשרות אמביוולנטית, שהיא פחות ברורה; והתקשרות נמנעת, שהיא קרירה ודוחה. איריס ציינה שהמטרה היא לקדם התקשרות בטוחה, שכן אפשר לתקן סוגי התקשרות גם בגיל מאוחר יותר.

בהמשך התייחסה לגישה ההומניסטית שמדברת על החוויה הסובייקטיבית של כל פרט במשפחה. כל אדם מפרש את האירועים מנקודת מבט אישית המושפעת מהעבר, מהרגשות ומהערכים שלו. בתקופות של קושי, חשוב להבין שכל אחד מבני המשפחה חווה את המציאות בצורה שונה, ולכן חשוב להכיר ולהבין את החוויה האישית של כל אחד ולא להניח שכולם מרגישים את אותו הדבר.

איריס הציגה לתרגל הבנת נקודות מבט שונות על סיטואציה שחוויתם לאחרונה. היא הדגישה שלא מדובר רק באירועים הקשורים למלחמה, אלא גם בחוויות יומיומיות או משפחתיות. המטרה היא לחשוב על איך שלושה אנשים שונים במשפחה מפרשים את אותה סיטואציה, ומה היו מחשבותיהם, רגשותיהם ותגובותיהם. התרגיל נועד לחזק את מיומנות לקיחת הפרספקטיבה, כלומר להבין את התחושות והמחשבות של אחרים מבלי להניח מה הם מרגישים. איריס הסבירה שזו מיומנות חשובה בכל מצב של שיח או קונפליקט. חשוב לשאול ולהבין את הצד השני, ולא רק לשער מה הוא חושב, כדי להגיע להבנה עמוקה יותר. היא ציינה שההורים, כמובילים של המשפחה, משחקים תפקיד מרכזי בהבטחת תחושת ביטחון ותמיכה בתוך המשפחה.

איריס הסבירה שהעוגן ההורי מתבסס על שלושה מרכיבים עיקריים: 1. ביטחון פנימי: ההורה צריך להיות בטוח בערכים, בעקרונות ובחזון שלו לגבי המשפחה. ברור לו מה מותר ומה אסור ומהם הערכים עליהם הוא מבסס את חינוך הילדים. אם הביטחון הפנימי מתערער, העוגן ההורי נשחק. 2. מרחב אישי: ההורה זקוק למקום אישי שבו הוא יכול לנשום, להתאושש ולאגור כוחות. אם אין לו זמן למרחב אישי, העוגן ההורי נשחק. 3. מערכת תמיכה: התמיכה מצד חברים, משפחת מוצא או גורמים נוספים חשובים להורה. אם ההורה מתבודד ושחק את קשריו עם אחרים, העוגן ההורי נשחק. איריס ציינה שכשלושת המרכיבים הללו נפגעים, זה משפיע על יכולת ההורה להחזיק את המשפחה כמרחב בטוח. היא הציגה לשאול את עצמנו שאלות כדי להבין אם אנחנו במצב של קושי, כמו האם אנחנו מרגישים מוצפים או סטרס, האם המרחב האישי שלנו מצטמצם, והאם אנחנו מוותרים יותר מדי בבית. התשובות לשאלות אלו עשויות להעיד על צורך בעבודה נוספת על העוגן ההורי.

ולסיכום איריס הדגישה את החשיבות של התנהגות הורית נכונה ליצירת מרחב בטוח עבור הילדים, במיוחד בתקופות קשות. היא ציינה שהתנהגויות לא יעילות כוללות גוננות יתר, רחמים על הילדים, דורשנות יתר ואדישות לצרכים הבסיסיים של הילדים. כדי להימנע מהתנהגויות אלו, יש לשים דגש על נוכחות רגשית אמיתית, כלומר להיות נוכחים רגשית ולהקשיב לילדים, לחזק את תחושת השייכות בבית ולהימנע מהשוואות ותחרות בין האחים. בנוסף, יש להציג חמלה ולא רחמים, להאמין ביכולת השינוי של הילדים, ולכבד את השוויון בין כל בני המשפחה.

המדריכים של הצוותים של הנוער רובם במילואים והמבנים שלהם כרגע הם מבנים שהם לטובת גני הילדים ולטענתה אין כתובת היום לבני הנוער לקבל תמיכה בכל שעה. לסיום ציינה כי בנסיבות הנ"ל חשוב שנקבע פגישות באופן קבוע כדי לטפל במצב המורכב בו נמצאים בני הנוער. עלינו לעבוד מולם בחרדות ובמחשבות המטרידות אותם.

סבב התייחסות:

גב' תהילה רענן – מנחת שפ"י ממ"ד

פתחה בהצגה עצמית, תהילה הדגישה את חשיבות שיתוף הפעולה עם ההורים בפיתוח הורות יעילה ובשיפור התנהגות. היא ציינה את הצורך בחיזוק כלים להורים, כולל הקניית ידע ויכולת להתמודד עם "נפילות" במקרה הצורך. תהילה גם הביעה את דעתה על החשיבות שבשיתוף פעולה עם מדריכות ההורים בבתי הספר והוסיפה שהתמחותה עם מתבגרים מצביעה על צורך קריטי בגיוס ההורים לתמיכה במעברים ובשינויים במהלך חיי התלמידים, במיוחד בשנות הלימודים הקריטיות.

גב' בריגיט דוקהן – ראש תחום חינוך מניעה והסברה בחינוך הפורמאלי ובקהילה

פתחה את דבריה בהבעת תודה לסימונה על הצגת התחום. היא הציגה את תפקידה ואת התחום בו היא עוסקת מזה 33 שנה, הכולל חינוך פורמלי ובלתי פורמלי. בריגיט ציינה את חשיבות התכנית העירונית למניעה שהיא אחת התכניות הייחודיות בארץ ואת ה"משולש המנצח" שמורכב מילדים, אנשי מקצוע, ומשפחה. בריגיט הדגישה את הנושא השנתי של התכנית המניעתית, אשר השנה מתמקדת בהורות. היא ציינה את שיתוף הפעולה עם משרד החינוך והיועצות בבתי הספר, ואת הצורך להעניק כלים להורים וליועצות על מנת לתמוך בהם. בריגיט שיבחה את העבודה המקצועית והמעשית של איריס, וציינה שהיא עצמה מיישמת רעיונות מקצועיים גם בחייה האישיים.

כחלק מהתכנית המניעתית, בריגיט הציגה מספר תכניות ליבה ויוזמות חינוכיות שהעיר אשדוד ומשרד החינוך מפעילים בבתי ספר, כולל תכניות כמו "מתגייסים לשיח", "קיץ בטוח", ו"אקשן במסגרת מעורבות חברתית". היא סיימה בהדגשה על המשך העשייה וההשתתפות בפיתוח תוכן נוסף.

מר שחר כחלון – רכז חינוך מניעה והסברה מהות

שחר ציין כי התכנית "מתגייסים לשיח" עוסקת בנושא התמכרויות במסגרת הצבא ומיועדת לשכבת יב בכל בתי הספר המקיפים, כולל עמל ואורט. התכנית מתמקדת במודעות לשימוש בחומרים ממכרים והשפעתם על החיילים הצעירים, במיוחד לאור השפעות השימוש בחומרים ממכרים על היכולת שלהם לתפקד בצבא

מר נדב פרסל – נציג רווחה

פתח בהצגה עצמית, הביע תודה על ההזמנה. הוא ציין שהמסגרת שלהם נמצאת בסוף הרצף של טיפול בהתמכרויות, כאשר הם פוגשים את האנשים כשהם כבר עמוק בתוך הבעיה. נדב שיבח את התחום של מניעת בעיות והתמכרויות, והדגיש שלמנוע בעיה מראש הוא הרבה יותר קל וזול מאשר לטפל בה כשהיא כבר מושרשת. הוא הביע הערכה על העבודה שנעשית בתחום, והדגיש שכל הצלחה בתחום המניעה תורמת רבות לחברה, למשפחות ולתושבי אשדוד.

מר מוטי כהן – רכז חרדים מהות

פתח בהצגה עצמית והציג מספר תכניות מניעה שמנוהלות במסגרת תפקידו. בין התכניות, תכנית "ישראל העובד" שמופעלת בעיקר בסופי שבוע, המספקת מענה לבני נוער שמשוטטים ברחובות בשעות מאוחרות של הלילה. תכנית זו גם תומכת בהורים המתמודדים עם אתגרים הקשורים לבני הנוער, במיוחד כאשר הם חסרי כלים להתמודד עם סיטואציות חדשות.

מר יהושע טננהויז – חבר וועדה

יהושע הביע את שביעות רצונו מהמפגש והודה על ההזמנה. יהושע ציין שמוטי העלה נקודה חשובה לגבי הסופי שבוע והבעיות שקשורות לשעות הערב המאוחרות, במיוחד בפארקים ובגינות. יהושע הביע רצון להיפגש עם מוטי כדי להבין יותר לעומק את הפעילות בתחום זה. עוד הציע לקיים שולחן עגול או ישיבה מקצועית כדי להרחיב את הנושא ולבחון דרכים נוספות לתמוך ולהתמודד עם בעיות של נוער במגזר החרדי, כולל טיפול בילדים נושרים והוריהם. יהושע גם ציין את חשיבות שיתוף הפעולה עם ארגון "כנשר" והתעניין בהרחבת המענים הניתנים למתמודדים עם אתגרים קשים. הוא סיים בהבעת תודה על היזמה וצוין שהוא מוכן להיות שותף פעיל בפעילויות עתידיות ובשיתופי פעולה.

סיכום והחלטות:

ד"ר אפרת פתחה את דבריה בהבעת תודה לאיריס על ההרצאה המעניינת ולבריגייט על העשייה המרשימה שלה. היא ציינה את הערכתה לליטל על העבודה בוועדות ולסימונה על הידע והיוזמות שהיא מציגה. בנוסף הביעה את התודה שלה על כל היוזמות החינוכיות המועילות שמיועדות לשמור על התא המשפחתי ולתמוך בהורים, במיוחד במצבים מאתגרים. היא הדגישה את השפעתה החיובית של השיח האחרון ויכולת ההתמדה והגמישות של סימונה בהתמודדות עם כל המגזרים והגילאים, והוסיפה שבאמת מדובר בפריצת דרך. אפרת סיימה בברכה להמשך העשייה.

הגב' אפרת אוהיון מ"מ מקום יו"ר הוועדה, וגב' סימונה מורלי - מנכ"לית מהות ומזכירת הוועדה, סיכמו ולהלן ההחלטות:

מס"ד	החלטות	אחריות לביצוע
1	הרחבת מענים למגזר החרדי: יימשך המאמץ להרחיב את המענים ולהתאים את התקציבים הנדרשים עבור הנחיית הורים במגזר החרדי. הכשרה נוספת של מנחות חרדיות מתוכננת לפברואר, עם פיקוח וסופרוויזור על התהליך.	מהות – תחום חרדים מהות - מרכז להורות משמעותית עיריית אשדוד - סגני ראש העיר החרדיים
2	המשך השותפות והקשר ההורי-בית ספרי: חשוב להמשיך את הקשר ההורי-בית ספרי הבלתי פורמאלי, ולשים את הילד במרכז תוך שמירה על גבולות והכוונה. מינהל חינוך על אגפיו השונים ומרכז להורות מהות יעניקו מענה להורים.	עיריית אשדוד - מנהל חינוך (על אגפיו השונים) מהות – מרכז להורות משמעותית
3	הכשרה ותמיכה בגיל הרך: יש לפתח את תחום התמיכה והייעוץ בגיל הרך, מלידה ועד שלוש שנים, וליצור פלטפורמה שתספק ייעוץ והדרכה בתחומים כמו הנקה ולידה. על מהות לקדם את הנושא ברמה העירונית ובשיתוף לכלל הגופים.	מהות – מרכז להורות משמעותית מנהל חינוך – אגף הגיל הרך
4	חיזוק תכניות חינוכיות עם שפי ומשרד החינוך: יש להמשיך ולחזק את שיתוף הפעולה עם שפי ומשרד החינוך בעיר בבתי הספר, תוך מתן דגש ומענה מניעתי לתופעות חדשות א-סוציאליות המופיעות מעת לעת.	מהות – תחום חינוך מניעה והסברה שפי – משרד החינוך

סימונה סיימה בהבעת תודה לכל המשתתפים ובתקווה לשנה פורייה ולחזרתם של החטופים בריאים בנפשם וגופם ולבריאות והצלחת חיילי ומפקדי צה"ל.

ד"ר אפרת אוחיון

מ"מ יו"ר הוועדה

הגב' סימונה מורלי

מזכירת הוועדה

מנכ"לית מהות- הרשות העירונית לביטחון וחוסן קהילתי